

Kielce, dnia 08-08-2022

Znak: ZN.DW.5142.152.2022

**Powiat Skarżyski
ul. Konarskiego 20
26-110 Skarżysko-Kamienna**

Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Kielcach po analizie projektu budowlano-wykonawczego pn. „*Modernizacja infrastruktury na zbiorowej mogile Polaków pomordowanych w 1940 r. na Brzasku wraz z melioracją terenu*”, opracowanego przez darta projekt projekty budowlane, ul. Rejowska 45, 26-110 Skarżysko-Kamienna, nadesłanego wraz z wnioskiem Powiatu Skarżyskiego z dnia 04.07.2022 r., o uzgodnienie inwestycji planowanej na działce nr ewid. 553 zlokalizowanej w obrębie ewid. 0022 Zagórze, gm. Bliżyn oraz na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie oględzin miejsca pamięci ujętego w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Bliżyn, przedstawia poniższe uwagi.

Generalnie nie budzą zastrzeżeń zakres przewidywanych prac przy mogile, w tym wykonanie prawidłowego odprowadzenia wody, jej sposób zagospodarowania i aranżacja zielenią oraz wskazane do zastosowania materiały (m.in. granit strzegomski, kostka brukowa koloru szarego lub grafitowego). Bardzo istotnym i dobrym rozwiązaniem będzie zastąpienie różniących się od siebie wielkością i kształtem tabliczek nagrobnych, ujednoliconymi, zunifikowanymi kamiennymi tablicami inskrypcyjnymi.

Z punktu widzenia konserwatorskiego zalecane byłoby odstępianie od realizacji ogrodzenia z użyciem typowych stalowych ocynkowanych przęseł panelowych, malowanych proszkowo. Taki rodzaj ogrodzenia zupełnie nie odpowiada charakterowi miejsca pamięci i jego leśnego otoczenia. Te same wątpliwości dotyczą furtki ze stylizowanymi orłami i krzyżem. Obecne ogrodzenie poddane renowacji można byłoby zagęścić wprowadzając dodatkowy element o takim samym przekroju jak istniejące - w celu zabezpieczenia mogiły przed młodymi dzikami. Także nowo projektowane barierki przy schodach powinny być dostosowane stylistycznie, materiałowo i kolorystycznie do furtki i ogrodzenia, tak by razem z nimi stanowiły harmonijną całość.

1 egz. projektu budowlano-wykonawczego pn. „*Modernizacja infrastruktury na zbiorowej mogile Polaków pomordowanych w 1940 r. na Brzasku wraz z melioracją terenu*”, z czerwca 2022 r., opracowanego przez darta projekt projekty budowlane, ul. Rejowska 45, 26-110 Skarżysko-Kamienna nadesłany wraz z wnioskiem pozostaje w archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach, stanowiąc jednocześnie załącznik do niniejszej opinii.

Otrzymują:

1. Adresat.
2. A/a.

- warstwa odsączająca z piasku gr. 50 cm
- ograniczenie parkingu krawężnikiem betonowym 15x30x100 cm
- wyniesienie krawężnika 15 cm (krawędź tylna i boczne) oraz 1 cm (krawędź najazdowa)

- ◆ Szczegóły rozwiązania technicznego wg rys. A-11 oraz ZD-1

2.5. Stanowisko dla rowerów

- ◆ zaprojektowano miejsce postojowe dla rowerów o wymiarach 3,50 m x 7,40 m
- ◆ parametry miejsca postojowego
 - pochylenie poprzeczne – 0,5%
 - pochylenie podłużne – zgodnie ze spadkiem terenu
- ◆ konstrukcja miejsca postojowego dla rowerów
 - kostka betonowa wibroprasowana gr. 8 cm
 - podsypka cementowo – piaskowa gr. 5 cm
 - podbudowa z kruszywa łamanego gr. 23 cm
 - geowłóknina filtracyjna 400 g/m²
 - warstwa odsączająca z piasku gr. 10 cm
 - ograniczenie parkingu obrzeżem betonowym 8x20x100 cm
- ◆ Szczegóły rozwiązania technicznego wg rys. A-14 oraz ZD-1
- ◆ Wyposażenie
 - stojak na rowery – 2 szt.
 - ławka – 1 szt.

2.6. Nawierzchnie z płyt granitowych

- ◆ Zaprojektowano aleję oraz miejsca wokół pomnika wykonaną z płyt granitowych *starego mskich*
- ◆ konstrukcja
 - płyta granitowa 60 cm x 60 cm gr. 3 cm
 - podsypka cementowo – piaskowa gr. 5 cm
 - podbudowa z kruszywa łamanego gr. 23 cm
 - geowłóknina filtracyjna 400 g/m²
 - warstwa odsączająca z piasku gr. 10 cm
 - ograniczenie obrzeżem granitowym 8x20x100 cm
- ◆ Szczegóły rozwiązania technicznego wg rys. A-1, rys. A-12, oraz ZD-1

2.7. Rabaty na skarpie

- ◆ Ściany czołowe abaty na skarpie wykonać z obrzeży granitowych gr. 8 cm o wymiarach 60x100 cm.
- ◆ Wzmocnienie ścian czołowych wykonać z obrzeży granitowych gr. 8. cm o wymiarach 30x77 cm *starego mskich* zagłębionych całkowicie w gruncie
- ◆ Szczegóły rozwiązania technicznego wg rys. A-6 oraz rys. A-7

2.8. Ściana pamięci *STAREGO MSKICH*

- ◆ Ściana pamięci na terenie mogiły, murowana z bloczków betonowych z okładziną z płyt granitowych gr. 3 cm, z umieszczoną tablicą główną o wymiarach 120 cm x 70 cm
- ◆ Konstrukcja ściany pamięci
 - ława fundamentowa żelbetowa o wymiarach 50 cm x 30 cm
 - ściana fundamentowa z bloczków betonowych gr. 24 cm, izolowana przeciwwilgociowo pionowo (3 x masa asfaltowo – kauczukowa) oraz poziomo (2 x papa na lepiku)
 - ściana z bloczków betonowych gr. 24 cm
- ◆ Szczegóły rozwiązania technicznego wg rys. A-4 oraz rys. A-5

2.9. Remont ogrodzenia wokół mogiły

- ◆ Remont istniejącego ogrodzenia mogiły obejmuje
 - skucie istniejących tynków na cokole ogrodzenia
 - wykonanie nowych tynków cokołu ogrodzenia
 - malowanie słupków oraz cokołu

PRZESŁA NALEŻY PRZEFOROWAĆ
W OBUJĘCIU: OGRZĘCIE, POMIŁCIE
FARBĄ PODKADWĄ I 7K NAWIERCHNĄ
KOLOR GRAFIT.

- ◆ ~~montaż nowych przesł panelowych, stalowych ocynkowanych, malowanych proszkowo (kolor grafit)~~
- ◆ ~~montaż nowej furtki wejściowej, stalowej ocynkowanej, malowanej proszkowo (kolor grafit)~~

CIEŚĆ PRZESŁ NIEJĄ WYPROSTOWAĆ.

2.10. Wykonanie nowych nasadzeń - GRAFIT

- ◆ Zaplanowano wykonanie nowych nasadzeń
 - róża okrywana „The Fairy” - 25 szt.
 - berberys Thunberga „Admiration” - 18 szt.
 - sosna górska „Gnom” - 18 szt.
- ◆ Szczegóły wg rys. A-15 oraz ZD-1

FURTKĘ NALEŻY WYPROSTOWAĆ,
WYCIĘCIE ZWIĄZY, ZASUNKE,
OZYSZCZĄC ORAZ POMALOWAĆ FARBĄ
PODKADWĄ I NAWIERCHNĄ FARBĄ
NAWIERCHNIOWĄ 2X, KOLOR GRAFIT

2.11. Uporządkowanie terenu wokół mogiły

- ◆ W ramach porządkowania projektowanego terenu należy wykonać niezbędne palntowanie terenu, humusowanie oraz zasiew trawy

* - ZDEMONSTROWAĆ TABLICZKI NACROBOWE Z OGRZĘCIE MOGIŁY

2.12. Montaż urządzeń małej architektury oraz oświetlenia

- ◆ Zaplanowano montaż następujących elementów małej architektury
 - ławki o konstrukcji stalowej ocynkowanej, malowane proszkowo (kolor grafitowy) z siedziskami z drewna malowanego (kolor grafit) – 10 szt.
 - kosze uliczne, stalowe 4 szt.
 - tablice informacyjne z kompozytu, umieszczone na podstawie ze stali ocynkowanej malowanej proszkowo (kolor grafit); podstawa zakotwiona w gruncie za pomocą stopy betonowej
 - podest stalowy do układania kwiatów pod ścianą pamięci wykonany ze stali ocynkowanej malowanej proszkowo (kolor grafit)
- ◆ Oświetlenie solarne LED
 - lampy solarne punktowe – 2 szt.
 - lampy solarne kierunkowe – 2 szt.
- ◆ Lokalizacja urządzeń wg rys. ZD-1 oraz rys. A-15 (oświetlenie)

2.13. Maszt oświetleniowy

- ◆ Zaplanowano zmianę lokalizacji masztu flagowego
- ◆ Przed przeniesieniem należy wykonać fundament betonowy o wymiarach 50x50x120 cm w miejscu wskazane przez Inwestora

INSKRYPCYJNYCH
NA TABLICACH WYKASAĆ WIZYJNIE
INFORMACJE Z DOSTAWIENIEM NA MOGILE
TABLICEK NA GROBOWYCH, KTÓRE BĘDĄ
USUNIĘTE.

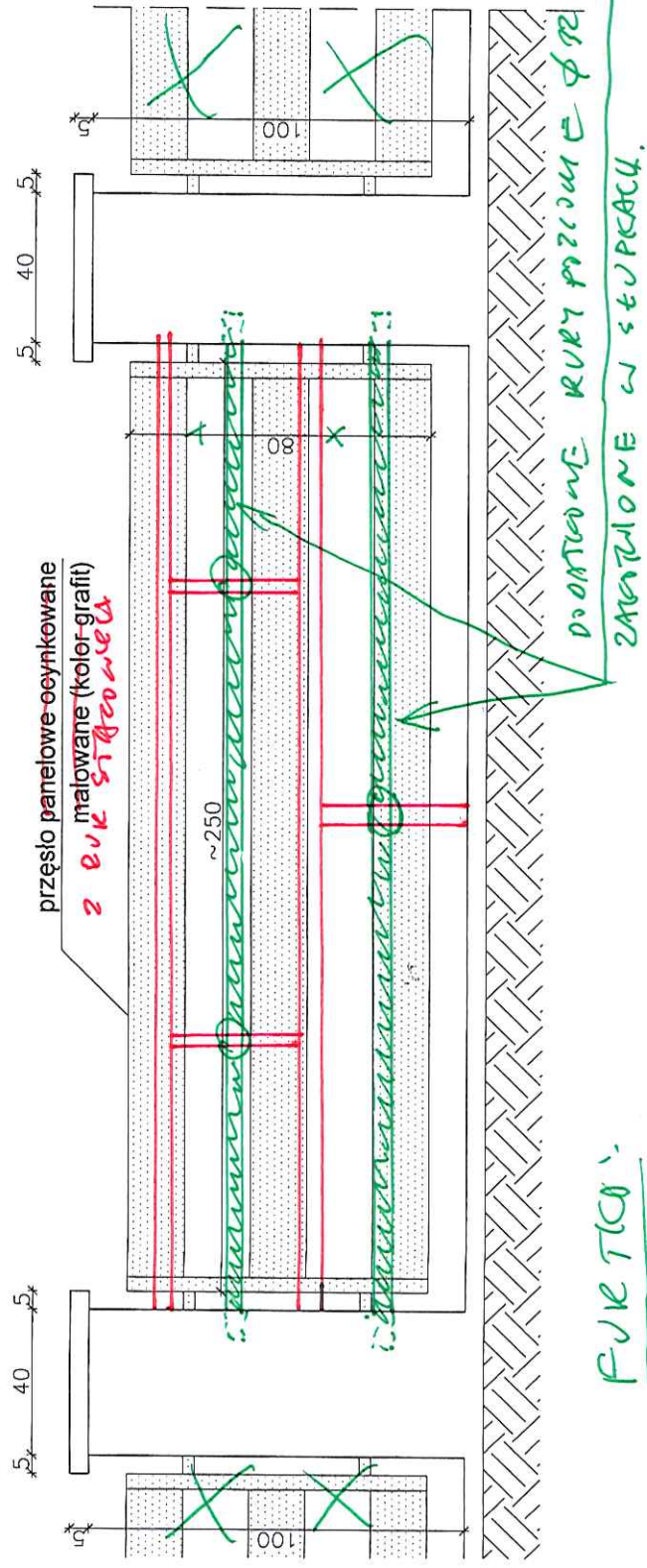
PRZY SCHODACH
2.14. BARIERKA - MATERIAŁ TOSKANY
Z MATERIAŁEM OGRODZENIA, MALOWANY
FARBĄ NAWIERCHNIOWĄ 2X GRAFIT.

Opracował:

passa:

- PRZESŁA OCHYŚCIC, NIEKOROWAĆ W GŁĘBOKOŚĆ, POPRZECZ DOPASOWAĆ DO DATY WYCHODU
- DUK STANOWIŁ O JĘZYKOWYCH TOŻSAMOŚCIACH, PURY ZAGOTOWAĆ W STROKACH
- EUCENENY POGLIFIE NAWRODOWAĆ I DUKA WYMIENIAĆ NA NOWE
- ~~POWAGA~~ PO OCHYŚCENIU POWRACAĆ I FAKTA PODKREŚLAĆ O RAZ 2 X FAKTA
- WNIWIEKOWAĆ W KOLORZE GRATIT

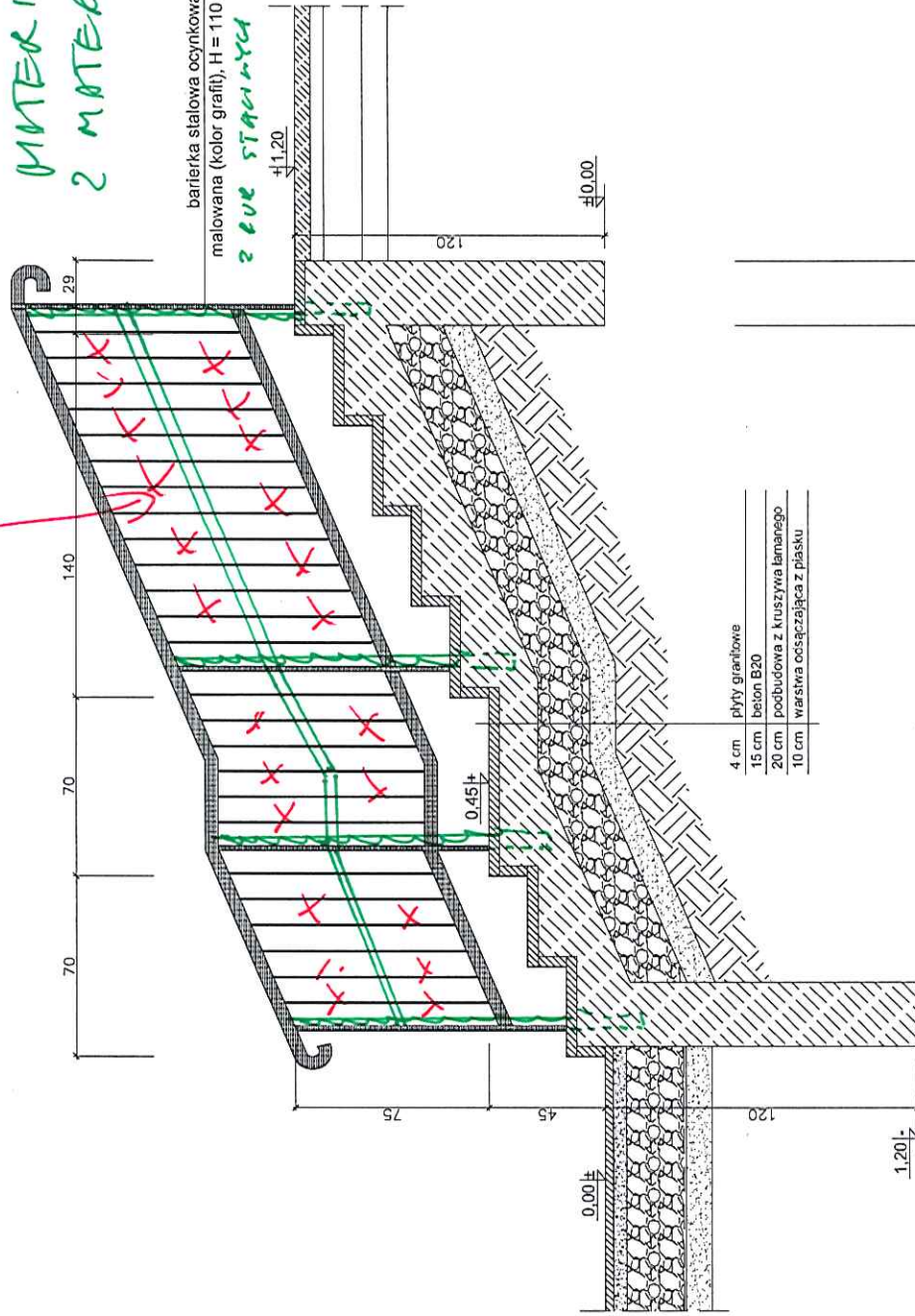
FURTHER:-

1. STANIE DLA FUNKCJI NIECH WZEMNIEMY I MY SIĘSTANIE SŁOŻA FUNKCJI,
I BUDA WOTCOWOŚĆ PRAWEGO, TWORZĄCO ZMIEKNIĘCIA.
WZEMNIĘĆ ZAWIĄSŁY, WZUSUKFI, ZWONTOWAĆ SKOPEC KOTWIZOŃ W WOTCOW.
WZAJCIE I ADAMOWAĆ FAREBA PODCZYNOWOŚĆ ORAZ Z XFARBA WZEMNIĘCOWOŚĆ
W WOTCOWE GŁOFT.

BEZ WYPEŁNIENIA
 JECHYNIŁE Z PORZECZKA
 W POTRZEBIE WYSOKOŚCI

MATERIAŁ TŁUMIĄCY
 Z MATERIAŁEM OGRZEWALNYM

barierka stalowa ocynkowana
 malowana (kolor grafit), H = 110 cm
 z rur stalowych $\phi 40$

4 cm	pliny granitowe
15 cm	beton B20
20 cm	podbudowa z kruszywa łamanego
10 cm	warstwa oceniająca z piasku